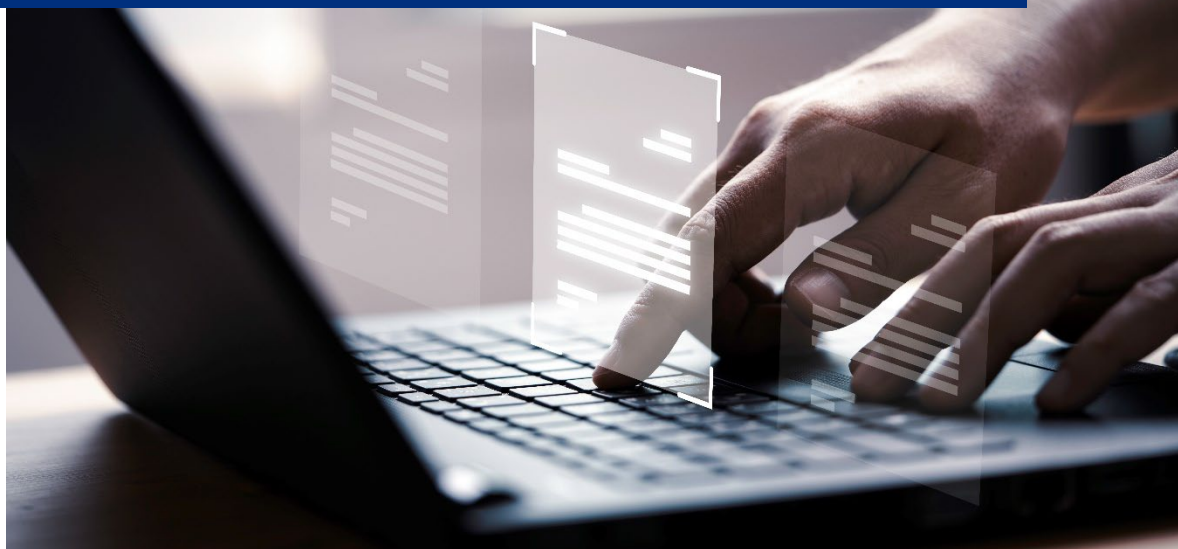

CANCELARIA DE STAT

Raport privind soluționarea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public în anul 2024

2025

CUPRINS

I. INTRODUCERE	2
II. ANALIZA IMPLEMENTĂRII LEGII PRIVIND ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC	5
II.1. Gestionarea cererilor de acces la informațiile de interes public	5
II.2. Legea privind accesul la informații de interes public în instanțele de judecată	20
III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	21

I. INTRODUCERE

Contextul actual. Pe 8 ianuarie 2024, în Republica Moldova, a intrat în vigoare Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public. Noul act normativ a înlocuit Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, asigurând racordarea legislației naționale la standardele Convenției Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale (Convenția de la Tromsø) – act juridic internațional, ratificat de Republica Moldova în anul 2013, în vigoare de la începutul anului 2020.

Noua lege extinde categoriile de entități obligate să ofere informații de interes public, incluzând în lista furnizorilor de informații asociațiile profesionale ale profesiilor din sectorul justiției, întreprinderile energetice, persoanele juridice de drept privat care prestează servicii publice, partidele politice ș.a.

Totodată, spre deosebire de legea anterioară, asigură accesul la informațiile de interes public pentru orice persoană fizică sau juridică, fără necesitatea de a avea domiciliul sau reședința stabilită în țara noastră.

Suplimentar, reglementează un concept nou – transparența proactivă – care prevede publicarea, din oficiu, a informațiilor de interes public pe paginile web oficiale ale autorităților publice.

Scopul raportului și temeiul juridic. Conform art. 32 al Legii nr. 148/2023, în vederea monitorizării și evaluării respectării prevederilor legale în vigoare privind accesul la informație, Cancelaria de Stat este responsabilă de elaborarea și publicarea Raportului privind examinarea și soluționarea cererilor de comunicare a informațiilor publice de către furnizorii de informații. Raportul cuprinde analiza datelor statistice din registrele cererilor de comunicare a informațiilor de interes public¹ ale 1424 de furnizori de informații, și anume:

- a) Parlamentul;
- b) Președintele Republicii Moldova;
- c) Guvernul;

¹ Instituite în corespundere cu prevederile [Hotărârii nr. 1027/2023](#) privind modul de înregistrare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public

- d) instituțiile publice din subordinea Guvernului;
- e) autoritățile administrației publice centrale de specialitate;
- f) autoritățile publice autonome;
- g) autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut juridic special;
- h) autoritățile administrației publice locale;
- i) Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, instanțele de judecată și procuraturile;
- j) Curtea Constituțională.

Adițional, studiul reflectă problemele și provocările întâmpinate de furnizorii de informații în implementarea cadrului normativ, precum și date statistice privind cererile de contestare în instanța de judecată a încălcărilor prevederilor Legii nr. 148/2023.

Metodologia aplicată. La elaborarea raportului au fost utilizate datele din registrele cererilor de comunicare a informațiilor de interes public ale autorităților și instituțiilor publice specificate în art. 32, alin. (2) al Legii nr. 148/2023. Datele statistice reflectă modul de examinare și soluționare a cererilor de acces la informațiile de interes public în perioada 8 ianuarie-31 decembrie 2024 și au fost colectate prin intermediul unui formular Google. Formularul a inclus întrebări privind instituirea registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public, numărul total de cereri recepționate pe parcursul anului 2024 și dezagregat după modul de recepționare (prin poștă tradițională, e-mail sau la sediul furnizorului de informații), statutul cererii (soluționată integral/parțial, respinsă integral/parțial, refuzată integral/parțial, readresată integral/parțial, neexaminată integral/parțial), motivele respingerii, refuzului, neexaminării, provocările și dificultățile în implementarea Legii nr. 148/2023, necesitatea instruirilor.

În scopul diseminării formularului de raportare, Cancelaria de Stat a transmis 6 demersuri prin care s-a solicitat raportarea datelor până la data de 10 februarie 2025. Solicitățile au fost expediate către autoritățile publice centrale și autonome, autoritățile publice locale de nivelul I și II, autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut juridic special, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al

Procurorilor, Curtea Constituțională. Ulterior, ministerele și alte autorități publice din subordinea Guvernului au informat despre necesitatea prezentării datelor statistice autoritățile și instituțiile publice din subordine sau pentru care au statut de fondator, iar Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești a informat instanțele judecătorești.

Menționăm că termenul limită de raportare (10 februarie 2025) nu a fost respectat și a fost decalat până la data de 28 februarie 2025, între timp fiind transmise trei mesaje de reamintire.

Datele statistice privind cererile de contestare în instanța de judecată a încălcărilor prevederilor Legii nr. 148/2023 au fost solicitate de la Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești.

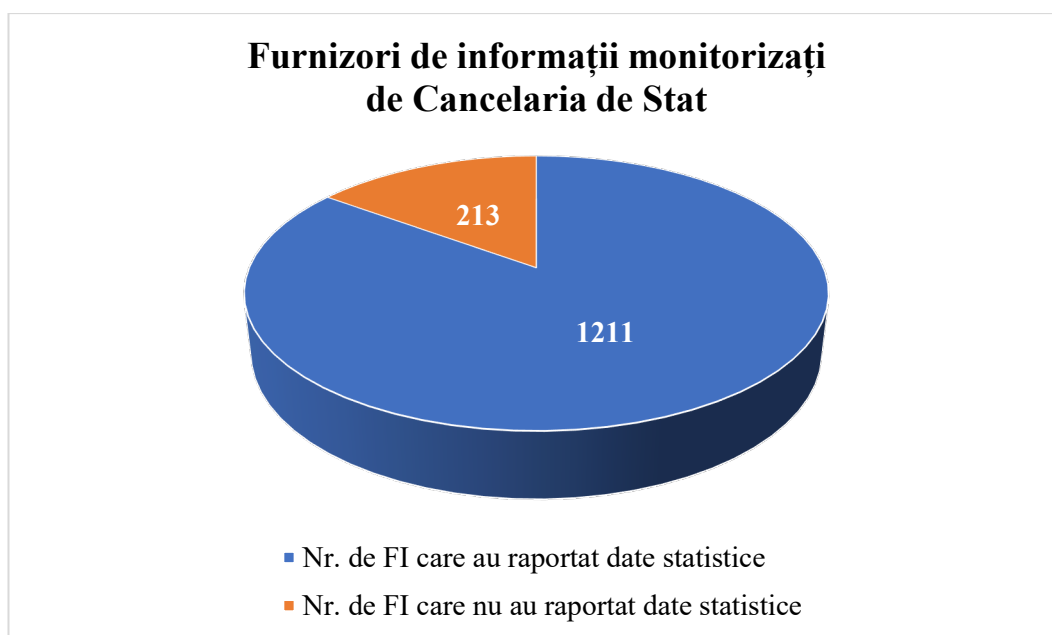
De notat că, pentru realizarea prezentului raport, au fost utilizate exclusiv datele din răspunsurile primite de la furnizorii de informații menționați anterior. Răspunderea pentru acuratețea și conținutul datelor transmise aparține integral autorităților respondente.

II. ANALIZA IMPLEMENTĂRII LEGII PRIVIND ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC

II.1. Gestionarea cererilor de acces la informațiile de interes public

Potrivit legislației în vigoare orice persoană fizică sau juridică, indiferent dacă este sau nu cetățean sau rezident al Republicii Moldova, are dreptul să solicite și să obțină acces la informațiile deținute de furnizori prin intermediul unei cereri de comunicare a informației de interes public. Cererile pot fi înaintate electronic, prin poștă, verbal sau la sediul furnizorului de informații, acestea fiind înregistrate în registrele cererilor de comunicare a informațiilor de interes public, cu excepția cererilor verbale, care, potrivit Legii nr. 148/2023, se înregistrează doar dacă au fost înaintate în timpul audiențelor.

Raportarea datelor statistice. Dintre cei 1424 de furnizori de informații, obligați să raporteze date statistice către Cancelaria de Stat (CS), au acordat răspuns la formular 1211 entități (circa 85%). Rata de raportare a crescut considerabil față de ponderea înregistrată în cadrul exercițiului de raportare intermediară (60%), desfășurat de Cancelaria de Stat în iulie-august 2024, cu scopul de a testa mecanismul de colectare a datelor de la furnizorii de informații.

În funcție de tipologia entităților, cea mai mare rată de raportare se atestă în cazul autorităților publice centrale și autonome – 98%, urmate de procuraturi și

instanțe judecătorești – 97%, autorități publice locale – 86% și autorități și instituții publice din subordinea APC – 77%. Numărul total de respondenți după tipul furnizorilor de informații de interes public este prezentat în tabelul de mai jos.

Tipul furnizorului de informații	Nr. de entități care au raportat	Nr. total de entități	Rata de raportare
Autorități publice centrale și autonome (APC)	46	47	98%
Autorități publice locale (APL)	805	932	86%
Autorități și instituții publice din subordinea APC (AP/IP)	285	368	77%
Instanțe judecătorești și procuraturi (IJ/P)	75	77	97%
Total	1211	1424	85%

Astfel, în cazul autorităților publice centrale și autonome, au raportat 46 din 47 de furnizori de informații.

Dintre 368 de autorități și instituții publice din subordinea autorităților publice centrale, au prezentat datele statistice 285 de entități (53 din 59 de autorități publice și 232 din 309 instituții publice), rata de raportare fiind de 77%.

Autoritatea publică centrală	Nr. de entități din subordinea APC care au raportat	Nr. total de entități din subordinea APC	Rata de raportare
Cancelaria de Stat	8	9	89%
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	13	13	100%
Ministerul Afacerilor Externe	1	1	100%
Ministerul Justiției	7	7	100%
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	44	54	81%
Ministerul Finanțelor	6	7	86%
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	7	7	100%

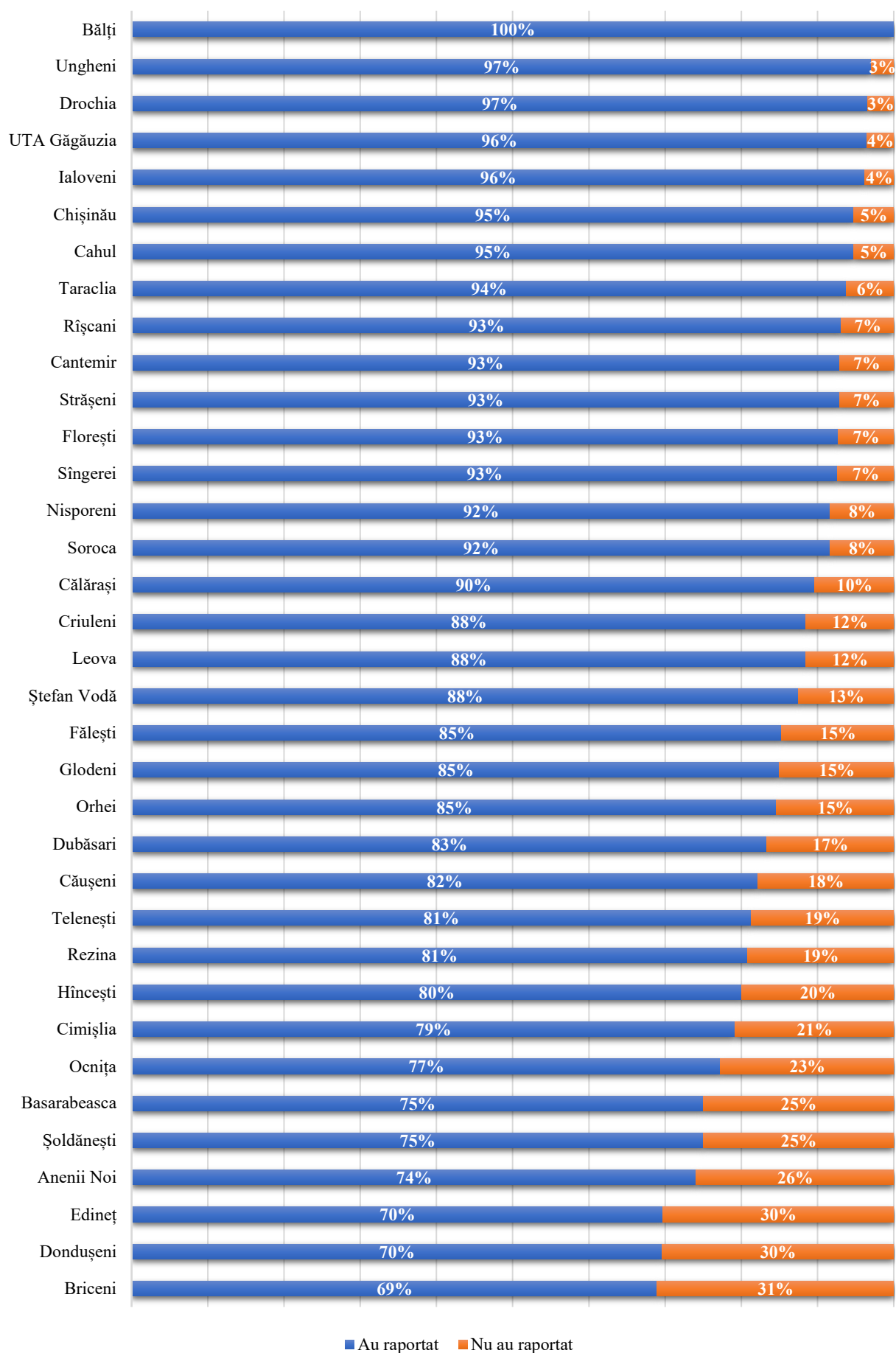
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	12	12	100%
Ministerul Apărării	4	4	100%
Ministerul Afacerilor Interne	12	13	92%
Ministerul Educației și Cercetării	86	118	73%
Ministerul Culturii	26	39	67%
Ministerul Sănătății	48	70	69%
Ministerul Mediului	6	8	75%
Ministerul Energiei	1	2	50%
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	1	1	100%
Agencia Geodezie, Cartografie și Cadastru	1	1	100%

Gradul de raportare la nivel de raioane variază între 69% și 97%, cea mai înaltă rată (97%) înregistrându-se în raioanele Ungheni și Drochia, iar cea mai scăzută (69%) – în raionul Briceni. Datele desfășurate privind numărul de APL de nivel I și II, care au prezentat datele statistice către Cancelaria de Stat, în raport cu numărul total de APL din cadrul fiecărui raion, precum și din municipiile Chișinău și Bălți, sunt reflectate în tabelul de mai jos.

Raionul/municipiul	Nr. de APL care au raportat	Nr. total de APL	Rata de raportare
Chișinău	18	19	95%
Bălți	3	3	100%
Anenii Noi	20	27	74%
Basarabeasca	6	8	75%
Briceni	20	29	69%
Cahul	36	38	95%
Cantemir	26	28	93%
Călărași	26	29	90%
Căușeni	23	28	82%

Raionul/municipiul	Nr. de APL care au raportat	Nr. total de APL	Rata de raportare
Cimișlia	19	24	79%
Criuleni	23	26	88%
Dondușeni	16	23	70%
Drochia	28	29	97%
Dubăsari	10	12	83%
Edineț	23	33	70%
Fălești	29	34	85%
Florești	38	41	93%
Glodeni	17	20	85%
Hîncești	32	40	80%
Ialoveni	25	26	96%
Leova	23	26	88%
Nisporeni	22	24	92%
Ocnîța	17	22	77%
Orhei	33	39	85%
Rezina	21	26	81%
Rîșcani	27	29	93%
Sîngerei	25	27	93%
Soroca	33	36	92%
Strășeni	26	28	93%
Șoldănești	18	24	75%
Ștefan Vodă	21	24	88%
Taraclia	15	16	94%
Telenești	26	32	81%
Ungheni	33	34	97%
UTA Găgăuzia	27	28	96%

Rata de raportate pe raioane

Pentru a asigura monitorizarea examinării și soluționării cererilor de acces la informații, prin [Hotărârea Guvernului nr. 1027/2023](#) privind modul de înregistrare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public, a fost aprobat modelul Registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public. Registrul urma să fie instituit din data intrării în vigoare a Legii nr. 148/2023 (8 ianuarie 2024), de către autoritățile publice, instituțiile publice, întreprinderile de stat și municipale.

Pe lângă rolul de monitorizare a cererilor la nivel instituțional, registrul nou-instituit are drept scop să faciliteze colectarea și raportarea, către Cancelaria de Stat, a datelor statistice privind examinarea și soluționarea cererilor de acces la informațiile de interes public, incluzând detalii despre modul de înaintare a cererii, data soluționării, modalitatea de soluționare, după caz, plățile încasate, temeiul respingerii, temeiul refuzului.

Pentru a asigura instituirea registrului de către toate autoritățile și instituțiile publice ce cad sub incidența art. 32, alin. (2), al Legii nr. 148/2023², în perioada noiembrie 2023-ianuarie 2024, copia Hotărârii Guvernului nr. 1027/2023 a fost transmisă către toate entitățile menționate.

În pofida măsurilor de informare întreprinse, răspunsurile înregistrate în formularul de raportare, denotă că 18% dintre respondenți nu s-au conformat cerințelor legislației în vigoare.

Conform datelor colectate, 995 de autorități și instituții publice (82% dintre respondenți) au confirmat că au instituit registrul cererilor de comunicare a informațiilor de interes public. Datele dezagregate conform tipului furnizorului de informații le găsiți în tabelul de mai jos. De menționat că tabelul nu include informații privind instituirea registrului de către întreprinderile de stat și municipale,

² a) Parlamentul;

b) Președintele Republicii Moldova;

c) Guvernul;

d) instituțiile publice din subordinea Guvernului;

e) autoritățile administrației publice centrale de specialitate;

f) autoritățile publice autonome;

g) autoritățile unităților teritoriale autonome cu statut juridic special;

h) autoritățile administrației publice locale;

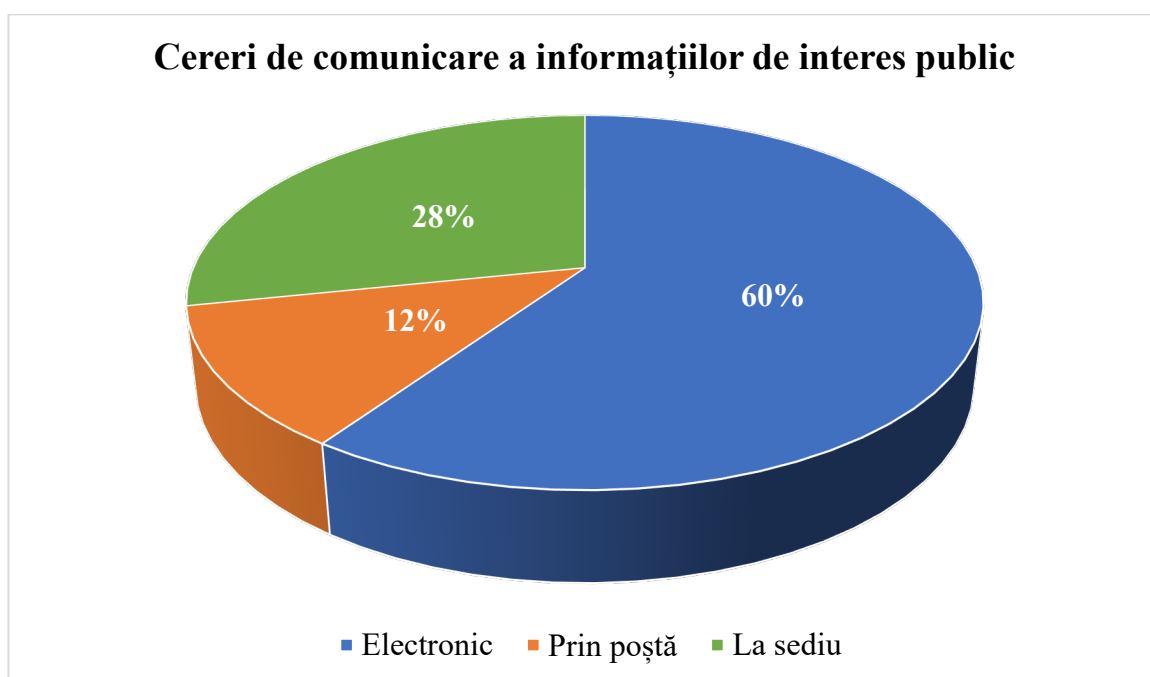
i) Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, instanțele de judecată și procuraturile;

j) Curtea Constituțională.

întrucât acestea nu cad sub incidența art. 32, alin. (2), al Legii nr. 148/2023 și, respectiv, Cancelaria de Stat nu deține date referitoare la entitățile în cauză.

Tipul furnizorului de informații	Nr. de entități care au instituit registru	Nr. total de respondenți	Nr. total de furnizori de informații	Rata
Autorități publice centrale și autonome (APC)	46	46	47	100%
Autorități publice locale (APL)	659	805	932	82%
Autorități și instituții publice din subordinea APC (AP/IP)	217	285	368	68%
Instanțe judecătorești și procuraturi (IJ/P)	73	75	77	97%
Total	995	1211	1424	82%

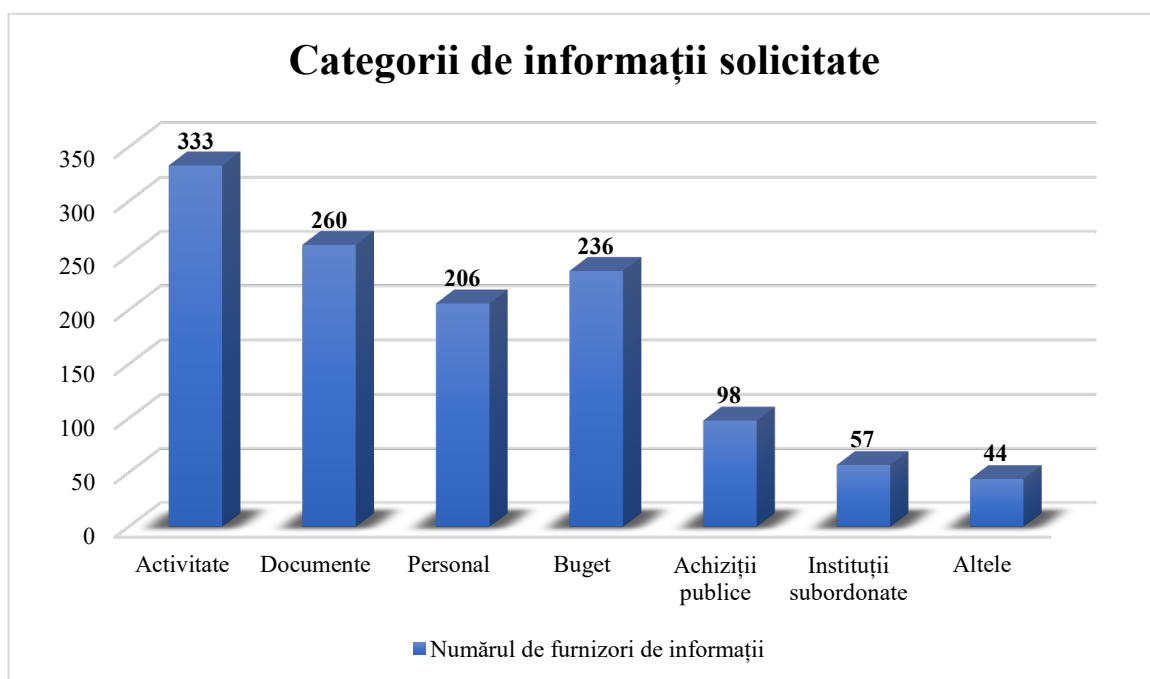
Potrivit datelor raportate de furnizorii de informații, la nivel național, au fost înregistrate 31 535 de cereri de comunicare a informațiilor de interes public, inclusiv 18 797 de cereri înaintate electronic, 3 829 de cereri transmise prin poștă și 8 909 cereri depuse la sediul furnizorului de informații.

Situația numărului total de solicitări de acces la informații de interes public pe categorii de furnizori de informații este următoarea:

Tipul furnizorului de informații	Nr. total de cereri	Nr. de entități care nu au recepționat nicio cerere
Autorități publice centrale și autonome (APC)	8722	1
Autorități publice locale (APL)	4066	446
Autorități și instituții publice din subordinea APC (AP/IP)	16985	150
Instanțe judecătorești și procuraturi (IJ/P)	1762	30
Total	31535	474

După conținutul cererilor, datele raportate de furnizori indică faptul că cel mai frecvent a fost solicitat accesul la informații privind activitatea conform domeniilor de competență, decizii/ordine/alte tipuri de acte, buget și personal.

Modul de soluționare a cererilor. Referitor la soluționarea cererilor, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1027/2023, fiecare cerere poate avea unul sau mai multe statute privind soluționarea acesteia, și anume:

1. ***Soluționată integral*** – furnizorul de informații a răspuns la toate întrebările/solicitările din cerere;
2. ***Soluționată parțial*** – furnizorul de informații a oferit răspuns doar pentru o parte din întrebările/solicitările din cerere;
3. ***Respinsă³ integral*** – furnizorul de informații a respins integral cererea;
4. ***Respinsă parțial*** – furnizorul de informații a respins doar o parte dintre solicitările din cerere;
5. ***Readresată integral*** – furnizorul de informații a redirecționat cererea către un alt furnizor de informații pentru a fi examinate toate solicitările/întrebările din cerere;
6. ***Readresată parțial*** – furnizorul de informații a redirecționat cererea către un alt furnizor de informații pentru a fi examinate doar o parte dintre solicitările/întrebările din cerere;
7. ***Refuzată integral*** – furnizorul de informații refuză să acorde informația solicitată din motiv că aceasta este cu accesibilitate limitată, în conformitate cu art. 8 al Legii nr. 148/2023;
8. ***Refuzată parțial*** – furnizorul de informații refuză să acorde o parte din informația solicitată din motiv că aceasta este cu accesibilitate limitată, în conformitate cu art. 8 al Legii nr. 148/2023;
9. ***Neexaminată integral*** – furnizorul de informație nu a examinat cererea, din motiv că aceasta nu conține numele și prenumele solicitantului și/sau adresa poștală și, după caz, electronică sau deoarece din conținutul cererii nu a putut fi identificată informația solicitată;
10. ***Neexaminată parțial*** – furnizorul de informație nu a examinat o parte din cerere, deoarece din conținutul cererii nu a putut fi identificată informația solicitată.

³ Conform art. 23 al Legii nr. 148/2023, cererea se respinge, integral sau parțial, doar în cazul în care:

a) furnizorul de informații nu deține informația solicitată, nu cunoaște dacă aceasta se află în posesia unui alt furnizor de informații și nu există circumstanțe pentru readresare;

b) în privința informației solicitate furnizorul de informații a oferit deja un răspuns.

Astfel, conform statutului cererii, datele statistice din registrele cererilor de comunicare a informațiilor de interes public denotă că majoritatea cererilor (71,45%) au fost soluționate integral, 21,78% au fost respinse integral, iar 3,5% au fost readresate integral. Ratele cererilor refuzate și neexamine integral sunt destul de mici, fiind de 0,85% și, respectiv, 0,56%.

Statutul cererii	Nr. de cereri	Ponderea
Soluționată integral	22532	71,45%
Soluționată parțial	975	3,09%
Respinsă integral	6867	21,78%
Respinsă parțial	134	0,42%
Readresată integral	1105	3,50%
Readresată parțial	182	0,58%
Refuzată integral	268	0,85%
Refuzată parțial	59	0,19%
Neexaminată integral	177	0,56%
Neexaminată parțial	22	0,07%

Cereri respinse integral sau parțial au fost raportate de 92 de furnizori de informații. Dintre aceștia, 47 au invocat drept temei al respingerii faptul că furnizorul de informații nu deține informația solicitată, nu cunoaște dacă aceasta se află în posesia unui alt furnizor de informații și nu există circumstanțe pentru readresare, 20 au motivat respingerea prin faptul că în privința informației solicitate furnizorul de informații a oferit deja un răspuns, 16 au menționat drept temei ambele cauze, iar 9 furnizori de informații au selectat opțiunea *Nu au existat cereri respinse integral sau parțial*, în pofida faptului că au raportat cereri care au fost respinse.

Cereri readresate integral sau parțial au fost raportate de către 99 de entități, neexamine integral sau parțial – 43 de entități, iar refuzate integral sau parțial – 55

de entități. Temeiuri pentru refuzul acordării accesului la informațiile solicitate au fost specificate următoarele:

- Protecția datelor cu caracter personal (35 de entități);
- Prejudicierea efectuării urmăririi penale (8 entități);
- Prejudicierea desfășurării procedurii administrative/judiciare (7 entități);
- Protecția secretului comercial (3 entități);
- Prejudicierea prevenirii sau descoperirii infracțiunilor/contravențiilor (2 entități);
- Prejudicierea relațiilor internaționale (1 entitate);
- Protecția drepturilor de proprietate intelectuală (1 entitate).

De menționat că unii furnizori de informații au indicat drept temei al refuzului comunicării informațiilor de interes public motive care reprezintă temei pentru respingerea sau neexaminarea cererii, cum ar fi: lipsa informației, necorespunderea cererii cu cerințele legale ș.a.

Termenele de soluționare. Cu referire la termenele de soluționare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public, datele raportate denotă că 65% din numărul total de cereri au fost examinate și soluționate în maximum 10 zile calendaristice, pentru 12% termenul a fost prelungit până la 17 zile calendaristice, iar pentru 17% termenul legal a fost depășit.

Termenul de soluționare	Nr. de cereri	Ponderea
Până la 10 zile	20443	65%
11-17 zile	3667	12%
Mai mult de 17 zile	5459	17%
Neîncadrate într-o categorie a termenului de soluționare	1966	6%

Principalele cauze invocate de către furnizori pentru depășirea termenului de soluționare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public sunt:

- volumul/complexitatea informațiilor solicitate;
- volumul mare de lucru;

- numărul mare de solicitări, demersuri și cereri;
- insuficiența de personal;
- implicarea mai multor subdiviziuni în soluționarea cererii;
- imposibilitatea de a identifica informația în termenele legale;
- stabilirea termenului eronat pentru soluționare la înregistrarea cererii;
- aplicarea sancțiunii pentru lipsa elementelor obligatorii ale cererilor conform art. 17, alin. (2), al Legii nr. 148/2023;
- solicitarea informației de la alt furnizor;
- lipsa informației la data solicitării;
- necesitatea examinării cererii la ședințele consiliilor locale.

De notat că ultimele trei cauze invocate de furnizorii de informații pentru depășirea termenelor de soluționare a cererilor nu constituie motive legale pentru depășirea perioadei de examinare. Astfel, în cazul lipsei informației la data solicitării, autoritatea are temei legal de a respinge cererea (art. 23, alin. (1), lit. a), al Legii nr. 148/2023), iar dacă este necesară solicitarea informației de la alt furnizor, entitatea este în drept să redirecționeze cererea (art. 23, alin. (3), al Legii nr. 148/2023). Necesitatea examinării cererii la ședințele consiliilor locale denotă o încadrare incorectă a documentului recepționat în categoria cererilor de comunicare a informațiilor de interes public.

Dificultăți și provocări. La acest compartiment, 974 de respondenți (circa 78%) au afirmat că nu întâmpină provocări și dificultăți în implementarea legislației privind accesul la informație, iar 27 au menționat că nu se pot pronunța la acest capitol, deoarece nu au recepționat nicio cerere de comunicare a informațiilor de interes public. Totuși, la interpretarea acestui indicator se va ține cont de faptul că 535 dintre entitățile care au raportat lipsa dificultăților nu au recepționat cereri de acces la informație.

Evaluând răspunsurile celorlalți respondenți, a fost identificată o listă de provocări și probleme, care fac dificilă implementarea noilor reglementări privind accesul la informațiile de interes public, și anume:

- *Termen insuficient pentru examinarea și soluționarea cererilor complexe de comunicare a informațiilor de interes public* – acest impediment apare, în special, în cazul cererilor în care se solicită informații complexe, care necesită a fi identificate în mai multe documente/fișiere sau în dosare arhivate;
- *Înțelegerea noțiunii „informație de interes public”* – o parte dintre respondenți declară că definiția este neclară și nu înțeleg care informații sunt, de fapt, de interes public;
- *Diferențierea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public de alte petiții* – respondenții se confruntă cu dificultăți în a stabili dacă solicitările trebuie să fie examinate în baza Legii nr. 148/2023 sau a Codului administrativ;
- *Aplicarea testului de proporționalitate* – respondenții au accentuat că întâmpină dificultăți la identificarea informațiilor cu accesibilitate limitată și la evaluarea prevalării interesului public în accesarea informațiilor în raport cu prejudiciul cauzat. În acest context, s-a accentuat că articolele 8 și 9 ale Legii nr. 148/2023 nu sunt clar formulate;
- *Volumul mare de cereri și petiții raportat la numărul de angajați* – acest fapt duce la nerespectarea termenelor legale de soluționare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public;
- *Insuficiența sau fluxul continuu de personal* – afectează atât examinarea și soluționarea în termen a cererilor, cât și asigurarea transparenței proactive;
- *Asigurarea transparenței proactive* – lipsa site-urilor oficiale (510 autorități publice, dintre care 445 de autorități publice locale, au raportat că nu dețin pagină web) și a resurse financiare pentru dezvoltarea și menținerea acestora împiedică asigurarea prevederilor Legii nr. 148/2023 privind transparența proactivă a informațiilor de interes public. Adicional, insuficiența de personal generează capacități reduse de publicare și actualizare a informațiilor de pe paginile web;

- *Solicitarea, de către cetățeni, a informațiilor personale în temeiul Legii nr. 148/2023* – deseori, cetățenii solicită informații cu caracter personal, folosind eronat temeiul Legii privind accesul la informațiile de interes public, și anume art. 4, care prevede că *informații de interes public sunt toate informațiile deținute de furnizorii de informații, indiferent de suportul de stocare*. Acest fapt este favorizat și de termenul restrâns de soluționare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public (10 zile calendaristice) în raport cu termenul general de soluționare a cererilor, prevăzut de Codul administrativ (30 de zile calendaristice);
- *Aplicarea confuză a prevederilor Legii nr. 148/2023 în cazul dezvăluirii datelor cu caracter personal* – furnizorii de informații întâmpină dificultăți când se solicită acces la date cu caracter personal, întrucât, în asemenea situații, trebuie să țină cont atât de legislația privind accesul la informațiile de interes public, cât și de actele normative ce reglementează protecția datelor cu caracter personal;
- *Dublarea înregistrării cererilor de comunicare a informațiilor de interes public* – potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1027/2023, cererile de comunicare a informațiilor de interes public se înregistrează în conformitate cu normele generale privind ținerea lucrărilor de secretariat referitoare la petiții, apoi acestea sunt introduse și în registrul cererilor de comunicare a informațiilor de interes public. Acest fapt este considerat de unii furnizori de informații dublare a înregistrării. Totuși, este necesar de accentuat că registrul cererilor de comunicare a informațiilor de interes public dublează doar numărul și data înregistrării cererii în registrul general al petițiilor și numele sau denumirea solicitantului, celelalte câmpuri fiind completate cu scopul de a genera, la final de an, date statistice privind modul de examinare și soluționare a cererilor de acces la informațiile de interes public raportate Cancelariei de Stat;
- *Ținerea registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public în format electronic* – unii raportori au invocat lipsa abilităților de

ținere a registrului în format electronic, iar alții am menționat că, din cauza defectiunilor tehnice, există riscul ca registrul să fie șters, fără posibilitatea de a fi recuperat ulterior;

- *Completarea registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public* – sunt întâmpinate dificultăți la stabilirea modalității în care a fost soluționată cererea de comunicare a informațiilor de interes public;
- *Nerespectarea, de către solicitanți, a cerințelor legale față de cererea de comunicare a informațiilor de interes public și înaintarea cererilor cu informații incomplete sau eronate;*
- *Solicitarea declarațiilor și a opiniilor instituționale în temeiul Legii nr. 148/2023.*

Adițional la problemele și dificultățile întâmpinate, au fost înaintate și propuneri, cum ar fi completarea Legii nr. 148/2023 cu o listă a informațiilor de interes public, revizuirea termenelor de soluționare a cererilor și organizarea instruirilor privind aplicarea legislației în domeniul accesului la informații de interes public.

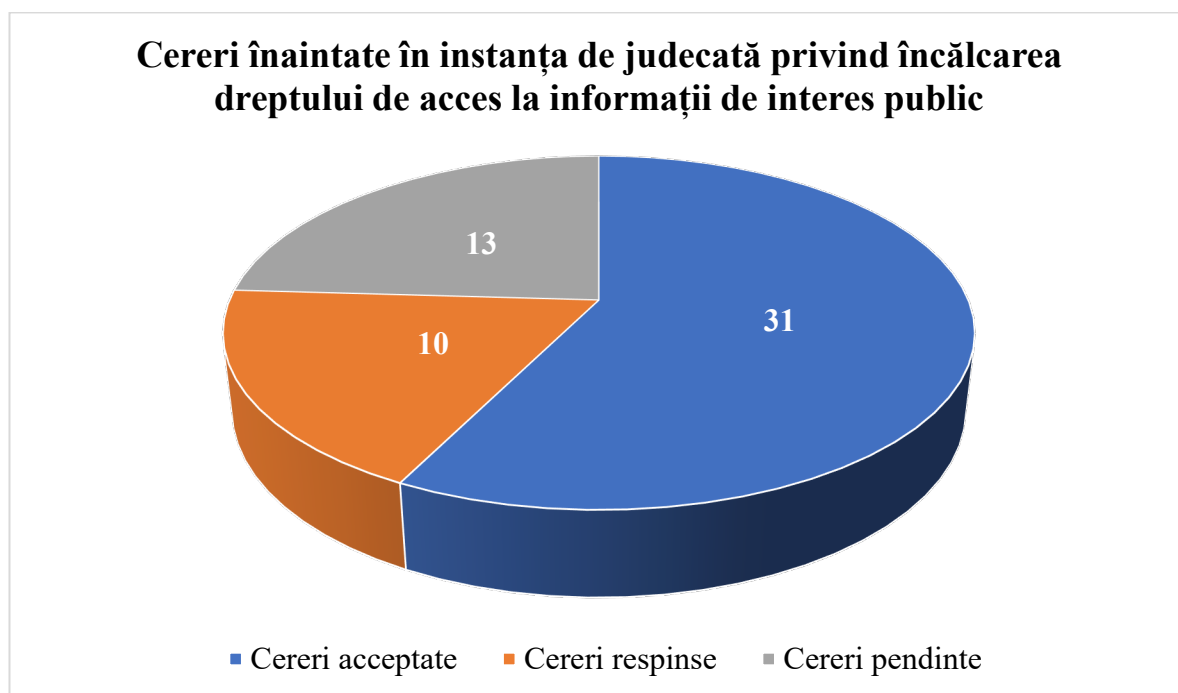
Cu referire la necesitatea desfășurării sesiunilor de instruire, 953 de respondenți (circa 79%), inclusiv 658 de autorități publice locale, au confirmat că au nevoie de instruiți, dintre care: 557 au optat pentru instruiți în format online, 312 – în format fizic, 80 – în ambele formate, iar 4 nu au specificat forma de instruire. În acest context, este necesar de remarcat faptul că, deși pe parcursul anului Institutul de Administrație Publică a desfășurat 13 sesiuni de instruire online privind accesul la informație, iar planul e-cursurilor de dezvoltare profesională a fost transmis autorităților publice, doar 170 de funcționari publici din cadrul APL au participat la instruiți.

II.2. Legea privind accesul la informații de interes public în instanțele de judecată

Conform articolul 25 al Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, orice acțiune sau inacțiune a furnizorilor de informații, prin care se consideră a fi încălcate prevederile legii menționate, poate fi contestată prin depunerea unei acțiuni în contencios administrativ, care se înaintează și se examinează în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile, cu excepțiile și completările stabilite de Legea nr. 148/2023. În partea ce ține de procedura contenciosului administrativ, toți furnizorii de informații sunt asimilați autorităților publice.

Datele statistice referitoare la acțiunile privind accesul la informațiile de interes public au fost prezentate de Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești, fiind extrase din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor.

Conform datelor raportate, în perioada 8 ianuarie – 31 decembrie 2024, 54 de cereri privind încălcarea dreptului de acces la informațiile de interes public au fost înaintate în instanța de judecată, 31 fiind acceptate de instanța de fond, 10 respinse, iar 13 pendinte. Cinci hotărâri ale primei instanțe au fost atacate la Curtea de Apel, dintre care: admise – 2, respinse – 0, pendinte – 3.

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Datele raportate de furnizorii de informații pentru primul an de implementare a Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public denotă că majoritatea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public (71,45%) au fost soluționate integral, iar termenele legale de examinare au fost respectate în măsură de 77%. Ratele de refuz și neexaminare a cererilor au fost foarte mici (0,85% și, respectiv, 0,56%), iar 1 din 5 cereri a fost respinsă.

Totodată, în perioada de raportare, s-a înregistrat un număr relativ scăzut de cereri înaintate în instanța de judecată în privința încălcării dreptului de acces la informațiile de interes public raportat la numărul total de cereri depuse, însă, întrucât Legea nr. 148/2023 a intrat recent în vigoare, este prematur de făcut concluzii certe, bazate pe acești indicatori.

În pofida acestor constatări, au fost identificate provocări și dificultăți, legate atât de implementarea prevederilor legale, cât și de raportarea și analiza datelor statistice prezentate de furnizorii de informații.

În primul rând, furnizorii de informații, în special autoritățile publice locale și instituțiile publice din subordinea APC, întâmpină dificultăți la **identificarea și clasificarea corectă a cererilor de acces la informații** în fluxul de scrisori și petiții recepționate. Din acest motiv, au fost înregistrare răspunsuri eronate privind numărul de cereri recepționate, în formularul de raportare fiind reflectate toate petițiile înaintate de persoane fizice și juridice, nu doar cererile de acces la informațiile de interes public.

Suplimentar, o parte dintre responsabilii de recepționarea și înregistrarea cererilor au dificultăți în **înțelegerea noțiunii „informație de interes public”**. În perioada de raportare, au fost recepționate mai multe apeluri prin care se solicitau clarificări asupra termenului în cauză, în pofida faptului că acesta este definit în Legea nr. 148/2023 și explicat în [Ghidul practic al Legii privind accesul la informațiile de interes public](https://cancelaria.gov.md/ro/apc/suport-metodologic)⁴.

⁴ Ghidul este accesibil pe pagina oficială a Cancelariei de Stat: <https://cancelaria.gov.md/ro/apc/suport-metodologic>, iar linkul de acces a fost transmis tuturor furnizorilor de informații de interes public.

Adițional, s-a constatat că 18% dintre respondenți, în special autorități și instituții publice din subordinea APC și autorități publice locale, nu au instituit registre ale cererilor de comunicare a informațiilor de interes public.

De asemenea, au fost identificate mai multe cazuri de **necoîncidere a numărului total de cereri primite cu suma cererilor segregate după modul de recepționare** (electronic, prin poștă, la sediu), precum și cu suma cererilor segregate după termenul de soluționare. Evaluând aceste aspecte, apar suspiciuni rezonabile și în privința datelor raportate privind statutul cererilor examinate, or, dat fiind faptul că aceeași cerere poate avea două sau mai multe statute, exactitatea datelor nu poate fi verificată.

Din cele menționate supra rezultă că forma actuală de raportare nu oferă date sută la sută veridice. Întrucât numărul de furnizori de informații este destul de mare, iar colectarea și procesarea datelor nu sunt automatizate, este dificil de verificat acuratețea datelor statistice prezentate de fiecare respondent. Veridicitatea datelor va spori prin implementarea instrumentului „e-Petiție” integrat pe platforma pentru susținerea democrației participative „e-Democrație”, care va permite înregistrarea și evidența cererilor de comunicare a informațiilor de interes public, precum și generarea datelor statistice. În prezent, platforma „e-Democrație”, creată și gestionată de Agenția de Guvernare Electronică, se află la etapa de pilotare.

Au fost identificate dificultăți și la **stabilirea motivelor pentru refuzul comunicării informațiilor de interes public**. Unii respondenți au indicat drept cauze ale refuzului accesului la informații motive care reprezintă temei pentru respingerea sau neexaminarea cererii, cum ar fi: lipsa informației, necorespunderea cererii cu cerințele legale ș.a.

O altă provocare ține de **volumul mare de lucru raportat la numărul de angajați**, iar de aici derivă și alte impedimente: lipsa unei persoane specializate pe accesul la informație și asigurarea transparenței și termenul restrâns de soluționare a cererilor de comunicare a informațiilor de interes public. Cu toate că doar în cazul a 17% dintre cereri termenele legale au fost depășite, mai mulți furnizori de

informații au indicat această dificultate în implementarea Legii privind accesul la informațiile de interes public.

Adițional, se atestă impedimente în **asigurarea transparenței proactive de către autoritățile publice locale**, or, circa 55% dintre APL au raportat că nu au pagină web oficială, ceea ce face imposibilă aplicarea art. 10 al Legii nr. 148/2023 la nivel local.

Suplimentar, au fost identificate carențe în accesul furnizorilor de informații la instruire privind aplicarea Legii nr. 148/2023. Actualmente, instruirile sunt asigurate în regim online, de către Institutul de Administrație Publică al USM, însă e-cursul este disponibil doar pentru personalul din cadrul APC și APL și nu acoperă celelalte categorii de furnizori de informații.

Pentru a depăși obstacolele identificate, se propun următoarele recomandări:

1. parcurgerea obligatorie, de către responsabilii de ținerea registrelor cererilor de comunicare a informațiilor de interes public din cadrul autorităților publice, a cursului online „Accesul la informație. Procedura de furnizare a informațiilor de interes public”, desfășurat pe platforma LearnIN a Institutului de Administrație Publică, precum și desfășurarea, cu suportul partenerilor externi, a unor sesiuni de instruire în format fizic, cu participarea experților specializați în dreptul de acces la informațiile de interes public, atât pentru furnizori de informații, cât și pentru instanțele de judecată;
2. publicarea cursului electronic „Accesul la informație. Procedura de furnizare a informațiilor de interes public” al Institutului de Administrație Publică al USM în format deschis, pe platforma guvernamentală de instruire la distanță „MLearn”;
3. implementarea platformei „e-Democrație” în cadrul furnizorilor de informații care raportează date la Cancelaria de Stat, iar ca remediu intermediar – elaborarea, de către Cancelaria de Stat, a unei instrucțiuni privind modul de completare a registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public. Instrucțiunea va include linii directoare

privind datele ce urmează a fi introduse în fiecare rubrică a registrului, explicații privind stabilirea modalității de soluționare a cererii de comunicare a informațiilor de interes public, identificarea temeiului refuzului sau respingerii cererii ș.a.;

4. informarea repetată a furnizorilor de informații privind necesitatea instituirii registrului cererilor de comunicare a informațiilor de interes public – în acest sens, Cancelaria de Stat urmează să notifice repetat furnizorii de informații care au raportat neînstituirea registrului, precum și furnizorii care nu au completat formularul de raportare;
5. elaborarea unei instrucțiuni privind înregistrarea, examinarea și soluționarea cererilor de comunicare a informațiilor de interes public – documentul va fi elaborat de Cancelaria de Stat și va include îndrumări pentru furnizorii de informații cu privire la procesul operațional de recepționare, înregistrare, examinare și soluționare a cererilor, inclusiv acțiunile ce urmează a fi întreprinse la fiecare dintre etapele menționate;
6. elaborarea unui ghid privind asigurarea transparenței proactive conform prevederilor Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public – activitatea este inclusă în Angajamentul nr. 1: *Pregătirea și monitorizarea implementării Legii nr. 148/2023 cu privire la accesul la informații de interes public* din Planul de acțiuni pentru guvernare deschisă pe anii 2023-2025 și urmează a fi elaborată de Cancelaria de Stat și Centrul de Politici și Reforme (CPR Moldova).